

Álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa

Hinn 8. júlí 2015 gaf kæruneftnd lausafjár- og þjónustukaupa svohljóðandi álit í málinu nr. M-86/2014:

I

Álitaefni og kröfugerð

Hinn 16. október sl. bað Z, f.h. X, hér eftir einnig nefnd álitsbeiðandi, um álit kæruneftndar lausafjár- og þjónustukaupa vegna galla sem hún telur vera á bifreið, sem keypt var af Y, hér eftir einnig nefndur seljandi. Álitsbeiðandi krefst þess að seljandi greiði sér skaðabætur.

II

Málsmeðferð kæruneftndarinnar

Með bréfi, dags. 21. október sl., gaf kæruneftndin seljanda kost á andsvörum og frest til þess að skila þeim til 4. nóvember. Engin svör bárust frá seljanda. Fyrir handvömm fékk bifreiðasali sá er hafði milligöngu um viðskiptin einnig tækifæri til andsvara. Höfðu þau andsvör í för með sér athugasemdir álitsbeiðanda við andsvör bifreiðasalans. Að því marki sem þau samskipti nýtast við úrlausn þessa máls verður stuðst við þau líkt og önnur gögn málsins. Hins vegar er ekki tilefni til að endursegja efnislega í álitinu nefndarinnar hvað fram kom í samskiptum aðila, líkt og ef um samskipti milli seljanda og álitsbeiðanda væri að ræða. Engin frekari gögn bárust nefndinni. Með bréfi, dags. 22. júní, var aðilum tilkynnt að kæruneftndin hefði tekið málið til afgreiðslu.

III

Málavextir og rökstuðningur álitsbeiðanda

Í álitsbeiðni og gögnum sem henni fylgdu kemur m.a. fram að hinn 25. apríl 2014 keypti álitsbeiðandi bifreiðina xx-000 af seljanda fyrir kr. 1.080.000. Var bifreiðin af gerðinni Honda CR-V, fyrst skráð 5. desember 2003. Við kaupin hafði bifreiðinni verið ekið 130.000 km. Fóru kaupin fram fyrir milligöngu Y. Fram kemur að bifreiðin var ekki ástandsskoðuð fyrir kaupin, en álitsbeiðandi segir að starfsmaður bifreiðasöluunnar hafi ekki kynnt sér þann möguleika, né að með undirritun sinni á kaupsamning og afsal hefði hún „staðfest“ að henni hefði verið kynntur sá möguleiki. Segir síðan í álitsbeiðni að nokkrum dögum eftir kaupin hafi aðstandandi álitsbeiðanda heyrt „óeðlilegt“ hljóð frá vél bifreiðarinnar. Var því farið með bifreiðina á umboðsverkstæði. Þar kom í ljós að vélin var skemmd sem lýsti sér m.a. í því að sót var komið inn á stimpla. Kom fram hjá umboðsverkstæðinu að vélarskemmd sem þessi myndaðist á töluverðum tíma. Á vél bifreiðarinnar reyndist síðan vera mjög þykk og nýleg smurólía, en bifreiðin hafði ekki farið nýlega í smurningu samkvæmt smurbók. Segir álitsbeiðandi að hann hafi einnig fengið þær upplýsingar frá smurverkstæði, að með því að setja þykkari olíu á vélina hafi verið reynt að leyna slæmu ástandi vélarinnar.

Krefst álitsbeiðandi þess að seljandi taki þátt í kostnaði við að setja aðra, notaða vél, í bifreiðina. Núverandi vél muni ekki endast lengur en í 2-4 ár. Samkvæmt gögnum málsins hefur álitsbeiðandi fengið tilboð í bæði vél og ísetningu hennar og hljóðar það tilboð upp á kr. 405.000. Meðfylgjandi álitsbeiðni er afrit af samskiptum álitsbeiðanda við A, seljanda bifreiðarinnar sem og fyrri eiganda. Þá er meðfylgjandi afrit af smurbók, kaupsamningi og afsali, auk samskipta við bílapartasölu og verkstæði í tengslum við verð á notaðri vél og ísetningu hennar.

IV

Niðurstaða kærunefndarinnar

Kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa telur að ágreiningur álitsbeiðanda og seljanda falli undir valdsvið nefndarinnar, sbr. lög nr. 87/2006 um breytingu á lögum um lausafjárkaup, lögum um þjónustukaup og lögum um neytendakaup og 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa. Ágreiningur aðila fellur undir nr. 48/2003 um neytendakaup.

Við afgreiðslu málsins hefur kærunefndin leitað aðstoðar sérfræðings, sbr. heimild í 2. mgr. 4. gr. reglugerðar nr. 766/2006.

Seljandi hefur ekki sent kærunefndinni andsvör og verður að því er atvik málsins varðar að byggja á því sem kemur fram í þeim gögnum sem álitsbeiðandi hefur sent nefndinni auk þeirra upplýsinga sem bárust frá bifreiðasala þeim er milligöngu hafði um kaupin.

Eins og að framan er rakið keypti álitsbeiðandi bifreiðina xx-000 hinn 25. apríl 2014 fyrir kr. 1.080.000. Bifreiðin er árgerð 2004 og fyrsti skráningardagur hennar 5. desember 2003. Bifreiðin var því rúmlega 10 ára á kaupdegi og hafði verið ekið 130.000 km þegar kaupin fóru fram samkvæmt því sem kemur fram í kaupsamningi og afsali.

Í kaupsamningi og afsali fyrir umþrættri bifreið, dags. 25. apríl 2014 segir m.a. eftirfarandi: „Ökutækið selst í núverandi ástandi sem seljandi hefur kynnt sér og sætt sig við, en seljandi kann að vera ábyrgur gagnvart kaupanda vegna galla samkvæmt almennum reglum.“ Samkvæmt þessum ákvæðum kaupsamningsins falla kaupin á bifreið álitsbeiðanda undir 17. gr. neytendakaupalaga sem nær til sölu hlutar „í því ástandi sem hann er“ og sölu hluta á uppboði. Sala á notuðum hlutum fellur því alla jafna undir þessi lagaákvæði. Í 1. mgr. 17. gr. segir m.a.:

„Þótt söluhlutur sé seldur „í því ástandi sem hann er“ eða með öðrum áþekktum fyrirvara telst hann gallaður þegar:

- a. ástand söluhlutar er verra en neytandi hafði ástæðu til að ætla miðað við kaupverð og atvik að öðru leyti;
- b. fyrir liggja atvik sem lýst er í b- eða c-lið 1. mgr. 16. gr.“

Í 1. mgr. 16. gr. sem vísað er til í 17. gr. segir m.a. að söluhlutur teljist vera gallaður ef ákveðin atvik eða aðstæður eru fyrir hendi. Liðir b og c hljóða svo:

„b. seljandi hefur við kaupin vanrækt að gefa upplýsingar um atriði varðandi hlutinn eða not hans sem seljandi hlaut að þekkja til og neytandi mátti ætla að hann fengi upplýsingar um, enda megji ætla að vanrækslan hafi haft áhrif á kaupin

c. hann [söluhluturinn] svarar ekki til þeirra upplýsinga sem seljandi hefur við markaðssetningu eða á annan hátt gefið um hlutinn, eiginleika hans eða notkun nema seljandi sýni fram á að réttar upplýsingar hafi verið gefnar neytanda við kaupin eða að upplýsingarnar hafi ekki haft áhrif á kaupin.“

Þá segir enn fremur í 3. mgr. 16. gr. neytendakaupalaga að neytandi geti ekki borið neitt það fyrir sig sem galla sem hann vissi eða mátti vita um þegar kaupin voru gerð. Í framangreindum ákvæðum er kveðið á um upplýsingaskyldu seljanda og skoðunarskyldu kaupanda auk þess sem í a- lið 1. mgr. 17. gr. er kveðið á um það að söluhlutur sé gallaður þegar ástand hans er til muna verra en kaupandi hafði ástæðu til að ætla miðað við kaupverð og atvik að öðru leyti.

Í kaupsamningi og afsali kemur fram að álitsbeiðandi staðfestir að seljandi hafi vakið athygli hans á því að láta óháðan aðila meta ástand ökutækisins. Hefur álitsbeiðandi haldið því fram í málinu að bifreiðasali sá er milligöngu hafði um kaupin, hafi ekki kynnt þennan rétt kaupanda sérstaklega við undirritun kaupsamnings og afsals. Engu að síður liggur fyrir að

álitsbeiðandi undirritaði kaupsamning og afsal, en rétt fyrir ofan undirritunina er að finna eftirfarandi texta: „Kaupandi staðfestir að bifreiðasali hefur vakið athygli hans á þeim rétti sínum að láta óháðan aðila meta ástand ökutækisins.“ Undirritunin hefur ekki verið rengd. Er því ekki hægt að fallast á annað en að álitsbeiðandi hafi verið kynntur umræddur réttur. Eins er rétt að taka fram að ekkert hefur komið fram um að kaupverð bifreiðarinnar hafi verið óvenjulega hátt eða lágt. Að mati kærunefndarinnar hefði hið bagalega ástand á vél bifreiðarinnar að öllum líkindum komið fram við ástandsskoðun bifreiðarinnar, hefði slík skoðun farið fram fyrir kaupin. Leiðir af þessu, með vísan til 3. mgr. 16. gr. laganna, að bifreiðin getur ekki talist hafa verið í verra ástandi en álitsbeiðandi hafði ástæðu til að ætla miðað við kaupverð og atvik að öðru leyti. Þá telur kærunefndin að fátt bendi til þess að bifreiðin svaraði ekki til þeirra upplýsinga sem seljandi hafði gefið um hana, sbr. c-lið 1. mgr. 16. gr. Verður því ekki litið svo á að galli hafi verið til staðar á þeim grundvelli.

Stendur því aðeins eftir mat á því hvort seljandi hafi vanrækt að gefa upplýsingar um atriði sem verulegu máli skiptu um bifreiðina í skilningi b-liðar 1. mgr. 16. gr. laganna. Í ákvæðinu felst í raun skylda seljanda til að gefa upplýsingar um alla galla eða óheppilega eiginleika söluhlutar sem máli skipta. Nær upplýsingaskylda seljanda ekki aðeins til atvika sem hann þekkir heldur líka til atvika sem ekki er afsakanlegt að seljandinn viti ekki um. Fyrir liggur að þykkari olía hafði verið sett á bifreiðina fyrir kaup álitsbeiðanda á henni og að sú olía var nýleg. Verður að fallast á það með álitsbeiðanda að þetta hafi verið gert, í það minnsta að hluta, til að leyna raunverulegu ástandi vélar bifreiðarinnar. Hins vegar liggur fyrir í málinu gagn sem stafar frá seljanda og kemur þar fram að hann hafi lítið sem ekkert ekið bifreiðinni, enda aðeins átt hana í tæpan mánuð og því ekki vitað af ástandi vélarinnar. Hins vegar er að finna í málinu upplýsingar frá fyrri eiganda, þ.e. þeim aðila sem seldi nefndum seljanda bifreiðina. Sá aðili kannast heldur ekki við að hafa vitað af bilun í vél bifreiðarinnar, en þó liggur fyrir að sá aðili hafi átt eða verið umráðamaður bifreiðarinnar í nokkur ár.

Þar sem niðurstaða í máli þessu ræðst í raun af því hvaða vitneskju umræddir fyrri eigendur bifreiðarinnar höfðu um ástand vélar hennar og þá hvenær og þar sem hvorugur þeirra viðurkennir að hafa vitað af galla í vél. Engu að síður liggur fyrir að þykkari olía var sett á vél bifreiðarinnar, að því er virðist í þeim tilgangi að leyna galla, og virðist það hafa verið gert á meðan annar fyrri eiganda átti bifreiðina.

Í 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006 um kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa segir eftirfarandi: „Nefndin tekur afstöðu til þess hvort ágreiningur aðila heyrir undir hana og hvort ágreiningur sé þess eðlis eða studdur þeim gögnum að nefndin geti tekið efnislega afstöðu til ágreiningsins með álitsgerð. Telji nefndin svo ekki vera skal hún vísa málinu frá. Nefndin getur á öllum stigum málsmeðferðar ákveðið að vísa máli frá skv. þessari málsgrein.“

Er það mat kærunefndarinnar að útilokað sé að gefa efnislegt álit á deiluefni aðila, sem byggjandi yrði á, án þess að til komi að þeir sem að málinu komu með einhverjum hætti gefi munnlegar skýrslur um málið. Kærunefndin hefur ekki heimild til að efna til slíkrar skýrslutöku og lítur svo á, m.a. af þeim sökum, að ágreiningur aðila sé þess eðlis að nefndin geti ekki tekið afstöðu til hans með álitsgerð, sbr. 1. mgr. 7. gr. reglugerðar nr. 766/2006, sem rakin er hér að framan. Kærunefndin vísar því álitsbeiðninni frá.

V

Álitsorð

Álitsbeiðni X er vísað frá kærunefnd lausafjár- og þjónustukaupa.

Pétur Örn Sverrisson
formaður

Jón Rúnar Pálsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir